

Nr. 31/1/31.01.2025

PUNCT DE VEDERE

Asociația Română de Psihiatrie și Psihoterapie (ARPP), în calitate de organizație reprezentativă națională a medicilor specialiști psihiatri din România, membră a EPA (Asociația Europeană de Psihiatrie) și a WPA (World Psychiatric Association), împreună cu **Asociația Spitalelor Publice de Psihiatrie din România (ASPP)** în calitate de organizație reprezentativă a instituțiilor spitalicești de monospecialitate de profil din România, au luat la cunoștință cu îngrijorare de propunerea politică difuzată în spațiul public de majorare a pedepselor cu închisoarea pentru șoferii depistați pozitiv la substanțe psihoactive și dorește să atragă atenția presei și factorilor politici asupra următoarelor aspecte:

1. Protejarea drepturilor pacienților și balanța siguranței publice

Credem că pedepsirea extremă a șoferilor pozitivi la substanțe psihoactive legale poate duce la stigmatizarea pacienților care au nevoie de tratamente psihotrope și care nu reprezintă un pericol real pentru siguranța rutieră. O astfel de politică ar putea încuraja abandonarea tratamentelor de către pacienții noștri din teama de a nu risca sancțiuni penale, ceea ce ar putea duce la agravarea condițiilor de sănătate mintală și abia atunci ar augmenta nesiguranța publică.

2. Distincția între substanțele psihoactive ilegale și cele legale

Substanțele psihoactive incluse în legislația românească actuală nu se limitează doar la droguri ilegale, dar includ și medicamente prescrise de medici, cum ar fi anxioliticele, antidepresivele, psihostimulantele pentru tratamentul ADHD sau antipsihoticele. Aceste medicamente sunt esențiale pentru tratamentele psihiatrice și, în mod frecvent, sunt administrate pacienților care suferă de afecțiuni psihice compatibile cu conducerea auto. Creșterea pedepselor pentru aceștia, fără o reglementare clară și diferențiată, ar putea pune în pericol sănătatea mintală a multor mii de oameni bine integrați și funcționali socio-profesional, care respectă tratamentele prescrise și mențin un status psihic funcțional.

3. Recomandăm praguri cantitative clare, asemenea alcoolemiei

În loc de o abordare pur calitativă a consumului de substanțe psihoactive, care poate include un risc de penalizare a persoanelor care urmează tratamente legale, susținem că ar trebui să se introducă teste cantitative cu praguri bine stabilite, asemănătoare cu alcoolemia și în consonanță cu practica europeană și internațională. Aceste praguri ar putea reflecta o balanță între siguranța rutieră și protejarea drepturilor pacienților. De exemplu, se poate stabili un prag de concentrație al substanței în sânge care să nu fie asociat cu efecte cognitive sau motorii semnificative și care să fie tolerat în cazul persoanelor care urmează tratamente recomandate de către medic, în doze terapeutice.

4. Practica europeană și internațională

Deși neunitară ca practică legală, în multe state europene testele de sânge sau urină pentru substanțe psihoactive sunt reglementate cu praguri specifice care țin cont de tipul substanței și de efectele acestora asupra capacității de a conduce. Astfel de reglementări sunt esențiale pentru a evita incriminarea inutilă (și profund discriminatorie) a celor care nu reprezintă un risc semnificativ la volan, dar care urmează tratamente legale, necesare pentru dreptul lor la sănătate.

ASOCIAȚIA ROMÂNĂ DE PSIHIATRIE ȘI PSIHOTERAPIE ROMANIAN ASSOCIATION OF PSYCHIATRY AND PSYCHOTHERAPY

CUI: 14950418

ADRESA : Str. Cezar Bolliac nr.13, Sector 3, Bucuresti, ROMANIA 041914

E-mail: secretariat.arpp@gmail.com

Web: www.e-psihiatrie.ro www.evenimente-arpp.ro www.romjpsychiat.ro

De exemplu, în Germania, legislația privind consumul de substanțe psihoactive la volan este reglementată prin legea „StVO” (Codul rutier german), iar pragurile cantitative pentru diferite substanțe sunt stabilite clar. Pentru cannabis, un prag de 1 ng/ml de tetrahidrocanabinol (THC) în sânge este considerat a fi semnificativ, iar pentru substanțele legale (precum medicamentele cu efect psihoactiv), testele sunt făcute numai în cazul în care șoferul prezintă comportamente suspecte. Totuși, pentru persoanele care urmează tratamente care includ substanțe psihoactive legale, pragurile stabilite nu conduc automat la pedepse penale, ci la evaluări ulterioare seriate pentru siguranța rutieră (*German Road Traffic Act (StVO)*). În Olanda se utilizează teste cantitative și nu se pedepsește consumul de substanțe legale în absența unui comportament suspect. Astfel, persoanele care urmează tratamente prescrise nu sunt sancționate automat (*Dutch Road Traffic Act*). Franța utilizează atât teste rapide de salivă cât și teste de sânge pentru a evalua concentrația substanțelor. De asemenea, Franța a adoptat o abordare mai rigidă față de substanțele ilegale, dar există o reglementare diferită pentru substanțele legale, care ține cont de existența unui tratament medical (*Loi n° 2017-259 du 27 février 2017 relative à la sécurité routière*). Există limite precise care sunt reglementate și de legislația britanică, iar testele sunt cantitative cu concentrație clară, astfel încât nu există penalizări pentru cei care se află sub pragul stabilit (*Road Traffic Act 1988 – Driving under the Influence of Drugs Regulations*).

În sinteză, considerăm că este esențial ca legislația să fie echilibrată și să prevadă măsuri clare, diferențiate pentru substanțele psihoactive legale și cele ilegale, evitând astfel criminalizarea și pedepsirea penală a celor care nu reprezintă un pericol social real, dar care urmează tratamente necesare, argumentate și prescrise medical pentru afecțiuni psihice. Similar practicii europene și internaționale credem că introducerea de praguri cantitative similare cu cele ale alcoolemiei ar putea reprezenta o soluție justă și mai precisă pentru a asigura atât siguranța rutieră, cât și protejarea drepturilor pacienților.

Dr. Ana Giurgiucă

Președinte A.R.P.P.

în numele Consiliului Director,

al Comisiei pentru Managementul Terapeutic al Adicțiilor

și al Comisiei de lucru pentru drepturile pacienților cu tulburări de sănătate mintală

Dr Lucian Paziuc

Președinte al Asociației Spitalelor Publice de Psihiatrie din România

